

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.093/2008/5.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Faragó és Vágner Ügyvédi Iroda (8000 Székesfehérvár, Lakatos u. 5. I/1. szám, ügyintéző: dr. Faragó Ágnes ügyvéd) által képviselt felperesnek a Dr. Várhelyi Tamás ügyvéd (8000 Székesfehérvár, Zichy liget 9. fsz. 6. szám) által képviselt alperes ellen 5.610.994 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2007. november 26-án kelt 14.G.40.077/2004/67. számú ítélete ellen a felperes részéről 69. és 71., az alperes részéről 68. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 120.000 (Egyszázhúszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 74. számú végzésével kijavított 67. sorszámú, 2007. november 26-án kelt ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.918.146 forint tőkét, és ezen összeg után 2003. május 2. napjától 2004. december 31-ig terjedő időszakra évi 11 % mértékű, 2005. január 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá 137.231 forint eljárási költséget. Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet, valamint a felperes biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 80.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat perköltség címén.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a 2002. májusi engedélyterv szerinti élelmiszeripari kisüzem kivitelezési munkálataira kért árajánlatot a felperestől, aki 2002. nyarán a teljeskörű kivitelezést 26.552.920 forint + áfa vállalkozói díjért vállalta volna. Ezt az összeget az alperes magasnak tartotta. Ezt követően a felperes új ajánlatot tett, 22.000.000 forint + áfa vállalkozói díjra. A felek ez alapján 2002. augusztus 1. napján vállalkozási szerződést kötöttek. A felperes a 2002. májusi építési engedélyterv szerinti kivitelezést vállalta, a gyártóeszközök működési feltételeinek biztosításával. A szerződés 4. pontja rögzítette a vállalt műszaki tartalmat, azonban a vállalkozási szerződéshez részletes költségvetés nem készült. A felek a befejezési határidőt 2002. december 10. napján határozták meg. A finanszírozásban úgy állapodtak meg, hogy az teljesítményarányos előlegekkel részszámlák formájában történik.

A felperes a munkavégzést megkezdte és az általa elvégzett teljesítésekről részszámlát bocsátott ki.

Az alperes 2003. január 29. napjáig összesen 20.542.636 forint + áfa összeget fizetett meg a felperesnek. A felperes kibocsátotta az AJ... sorszámú számláját 5.620.994 forint bruttó összegben, melyet az alperes nem fizetett meg. Ezt követően

a felperes további munkát nem végzett, az építkezésről levonult, az alperes - a felperes nemteljesítése miatt - a munkát más vállalkozóval fejeztette be.

A felperes eredetileg 5.610.994 forint, majd módosított keresetében bruttó 4.824.142 forint elsődlegesen vállalkozói díj, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén járó összeg, valamint ennek 2003. május 2-től járó késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes hivatkozott arra, hogy szerkezetkész kivitelezést vállalt, az AJ.... számlájában a szerződés alapján elvégzett munka összegét nettó 2.239.342 forintban, a pótmunka összegét nettó 1.684.453 forintban, míg a külső közműépítési munka díját nettó 565.000 forintban határozta meg. A kereseti kérelmét a per során beszerzett igazságügyi szakértői véleményre tekintettel módosította, azt leszállította bruttó 4.824.142 forint összegre.

Az alperes a kereseti kérelem elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződés teljeskörű kivitelezésre, kulcsrakész átadásra vonatkozóan jött létre. A vállalkozói díjat túlnyomórészt megfizette, a felperes azonban nem végezte el a munkát teljeskörűen. Előadta, hogy a felperes nem érvényesíthet többlet- illetőleg pótmunkát. Az általa végzett munkák a szerződés szerinti teljesítések voltak. Egyedül a kerítésépítés költségét ismerte el pótmunkaként 301.224 forint összegben. A kereseti kérelemmel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett 1.500.035 forint összegben. Előadta, hogy a felperes a szerződés teljesítésével késedelembe esett, emiatt az általa használt helyiség bérletét meg kellett hosszabbítani, és a meghosszabbított bérleti szerződés alapján kifizetett bérleti díjat érvényesítette a felperessel szemben kárigényként.

Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai, a szerződéskötésben résztvevő képviselőinek előadása, illetve a perben beszerzett műszaki szakértői vélemény alapján - figyelemmel a csatolt vállalkozási szerződésre - azt állapította meg, hogy a felek a vállalkozási szerződésben az épület egészére vonatkozóan szerkezetkész és azon helyiségek vonatkozásában, ahol a gyártóeszközök kerültek elhelyezésre,

kulcsrakész kivitelezésben állapodtak meg. Kiemelten utalt arra, hogy a felperes a kivitelezést a gyártóeszközök működésének műszaki feltételei biztosításával vállalta, ezért szükséges volt azon helyiségek vonatkozásában, ahol a gyártóeszközök elhelyezésre kerültek, a kulcsrakész kivitelezés. Ezen szerződési tartalomnak megfelelő szakértői alternatív díjmeghatározást fogadta el az elsőfokú bíróság az ítélezése alapjául, azonban azt korrekcióval értékelte. Utalt arra, hogy a beltéri acélajtók vásárlására vonatkozó bruttó 797.993 forint összegű számla nem érvényesíthető, a kivitelezés a vállalkozási szerződés alapján az építési engedély terv szerint történt, abban pedig belső acélajtók nem szerepeltek. A nyilvánvalóan magasabb beruházási összeg, a tervtől való eltérő kivitelezés nem a felperesi magatartásból eredt, így a tervtől eltérő ajtók beszerzésének költségét az alperes nem háríthatja át a felperesre.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperesnek az elfogadott számlában szereplő összegnél magasabb összegre, az árajánlatra vonatkozó hivatkozását, hanem csak a szakértői megállapítást tekintette alapnak (IV/2/3. pont). A felperes az AJ... számú számlájában a szerződés alapján járó, elvégzett munkák után nettó 2.239.342 forint, pótmunka címén nettó 1.684.453 forint, míg költségvetésen kívüli közműépítési munka címén nettó 565.000 forint megfizetésére tartott igényt. A szakértő szakvéleményében összességében ennél magasabb összeget állapított meg, de az elsőfokú bíróság az alperes által teljesített kifizetés és a vállalkozási szerződésben meghatározott fix összegű vállalkozói díj különbözetét, összesen bruttó 1.821.705 forintot ítélte meg a felperes javára, mivel a fixáras vállalkozási szerződés folytán a felperes a szerződés keretében végzett munkák ellenértékeként csak a fennálló különbözetre tarthat igényt. Ezt a szakvélemény is megállapította, bár számszaki hibával.

Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a felperes kereseti kérelméhez csatolt számlájában 1.684.453 forint + áfa összegű, pluszmunkák címén érvényesített vállalkozói díjat kért, és az elsőfokú bíróság ezt az összeget ítélte meg a perben rendelkezésre álló nyilatkozatok és a becsatolt iratok egybevetésével. A külső

közműépítés címén a szakvélemény alapján 184.400 forintot, ehhez hozzávéve a külső villanybekötés összegeként 203.200 forintot állapított meg, mely összesen bruttó 4.411.771 forint. Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján megállapította azt is, hogy a felperes által el nem végzett munkák bruttó 433.125 forintot képviseltek, továbbá az alperes bruttó 2.060.500 forint összegű munkát végzett el a felperes helyett, ezt a bruttó 2.493.625 forintot levonta a felperesnek járó vállalkozói díjból és a különbözeti 1.918.146 forint összegben marasztalta az alperest.

Az elsőfokú bíróság az indokolásában kitért arra is, hogy az esetleges bizonyítatlanság, pontatlanság a felperes terhére esik, a számlákon feltüntetett összegek, a munkavégzés terjedelme, illetve az alperes által megrendelt pluszmunkák, és a felmerülő többletmunkák vonatkozásában. A felperes mint vállalkozó nem kellő gondossággal járt el sem a szerződéskötés, sem annak teljesítése során, az építkezés területén építési naplót nem vezetett. Így a szerződés műszaki tartalmának, a pót- és többletmunkák körének összegszerűségében csak az ítélet szerint látta a bizonyítottságot, a szakvéleménnyel a felperesi számlázás ennyiben volt igazolható.

Az elsőfokú bíróság az alperesi beszámítási kifogást elutasította, mivel a szerződés tartalmát nem az alperesi álláspontnak megfelelően állapította meg, így a tanúvallomások alapján a 2002. december 10-i állapotot figyelembe véve késedelmet nem állapított meg a felperesi teljesítés kapcsán. Az alperest a Ptk. 389. §-a felhívása mellett marasztalta, a kamatfizetési kötelezettségét a Ptk. 298. § a) pontjára és 301. § (1) bekezdésére hivatkozva állapította meg. Utalt arra, hogy a felperes biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelme az 1994. évi LIII. törvény 185. §-a alapján nem megalapozott, mivel a felperes a követelés kielégítésének veszélyét nem valószínűsítette. A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről, a felperes 2/3 részbeni pervesztességét az eredeti kereseti kérelemhez viszonyítva vette figyelembe és a perköltség összegének megállapításánál elszámolta a felperes által előlegezett szakértői díjat.

Az ítélet ellen a felperes 69. sorszám alatt nyújtott be fellebbezést, melyet 71. sorszám alatt részletesen indokolt. Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes marasztalásának 4.824.142 forint összegre való felemelését és az alperes perköltségben való marasztalását. A felperes a részletes fellebbezésében utalt arra, hogy a szakértői vélemény elszámolási javaslatainak mindegyike magasabb összeget állapított meg az elsőfokú bíróság ítéleténél. A felperes legutolsó kibocsátott számlája részszámla volt, magasabb összegű végszámlát az áfa befizetési kötelezettség miatt nem állított ki. A felperes a S. L. által készített szakvélemény 3. sz. alternatíváját elfogadta, ennek megfelelően módosította a keresetét 4.824.142 forint vállalkozói díjra és járulékaira. Másodlagosan kérte az alperes által a felperes helyett elvégzett munkákra vonatkozó elszámolás korrekcióját, mely szerint a felperest 4.120.961 forint illetné meg. Utalt arra, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a szakértő által megállapított másik alternatíva számítását tartaná megalapozottnak, a fellebbezés ezen alternatíva alapján járó vállalkozói díj összegének megfizetésére irányul. Kérte az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiben történő marasztalását.

Az alperes 68. sorszám alatt nyújtott be fellebbezést, kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a felperes keresete 301.224 forintot meghaladó részének elutasítását. Az alperes a kerítés építés költségét fogadta el csupán a felperesi követelések közül, ezt meghaladóan azok elutasítását kérte. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak a felek közötti szerződés tartalmára vonatkozó megállapítása vitatható, a felperes korábbi előadásával is ellentétes. Előadta, hogy az ítéleti tényállás alapjául szolgáló értelmezés a szakértő által készített szakvéleményben bukkant elő, és ezt követően módosította a felperes az álláspontját, korábban a felperes csak a szerkezetkész állapotra hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az előadottak közötti ellentmondásokat és a szakvélemény ellentmondásosságát nem oldotta fel, a szakértő pedig túlterjeszkedett a szakértés keretein, amikor a szerződés értelmezésébe fogott. Utalt arra, hogy a felperesi számla és szakértői véleményben foglalt kimutatások nem egyeznek. Kiemelten hivatkozott arra, hogy az alperesnek nem fűződött érdeke egy szerkezetkész épület

megrendeléséhez, nem volt életszerű az a feltételezés, hogy csökkentett műszaki tartalomra vonatkozó szerződéskötés után, szóban, pótmunkaként rendelt további munkákat, lényegében ezzel meghaladva az eredeti kalkuláció szerinti díjat. Felhívta a figyelmet arra, hogy a felperes nem vezetett építési naplót és nem kellő gondossággal járt el. Hivatkozott továbbá külön jogszabályokra, az élelmiszerek, illetve a fagylalt előállításának és forgalmazásának élelmiszer-higiéniai, illetve egészségügyi szabályaira. Megismételte, hogy a felperes kulcsrakész kivitelezést vállalt. Álláspontja szerint a tényállást az elsőfokú bíróság nem derítette fel, az ellentmondásokat sem oldotta fel, és a felperes a keresetét sem jogalap, sem összecszerűség tekintetében nem bizonyította.

A felperes a másodfokú eljárásban 3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében az alperes fellebbezésben foglaltakat vitatta, utalt arra, hogy tervek hiányában a teljes épület kulcsrakész kivitelezése nem kerülhetett szóba. Kijelentette, hogy az alperes szóban adott konkrét utasításokat, és az épület funkcionálisan és gépészeti ellátottságában alperes kérelmének megfelelően készült el, ezzel megvalósult a működéshez szükséges, szerződésben vállalt feltétel. Álláspontja szerint a szakértő a felperesi álláspontot támasztotta alá.

A fellebbezések megalapozatlanok.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése értelmében a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A Ptk. 205. § (2) bekezdése szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

A Ptk. 389. §-a és 402. §-a értelmében a felperes a fix áras szerződés alapján az elvégzett, illetve az el nem végzett munkák, a pótmunkák elszámolásával tarthat igényt vállalkozói díjára. Az alperes által még ki nem fizetett - a fix díjból még

hátralévő - vállalkozói díjhoz hozzá kell adni a pótmunkák ellenértékét és le kell vonni a szerződéshez tartozó, de a felperes által el nem végzett munkák ellenértékét.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást - a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján részben mérlegeléssel - helytállóan állapította meg és a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott.

Az elsőfokú bíróságnak a felek által megkötött szerződés tartalmára vonatkozó, mérlegeléssel megállapított - a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján rögzített - tényállásának megváltoztatására a Fővárosi Ítéltábla nem látott okot. A szerződő felek képviselői az elsőfokú eljárásban egymással ellentétes tartalmú nyilatkozatokat tettek. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben a felek által csatolt vállalkozási szerződés értelmezésén, részben a műszaki szakértő által megfogalmazott „valószínűségi” véleményen alapult. A felek eltérő érdekei, utólagos eltérő értelmezései folytán a Fővárosi Ítéltábla úgy értékelte, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte a szerződés lényegi tartalmát, és helytálló volt a szakvélemény nagyobb részt elfogadása melletti elszámolás is. A szakértői vélemény korrekcióját illetően sem látott a Fővárosi Ítéltábla indokot az elsőfokú ítélettől való eltérésre. Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy mely tételek vonatkozásában és miért döntött a műszaki szakvélemény alapvető elfogadásán túl annak részbeni, összecszerűsége is kiterjedő korrekciója mellett.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A fenti jogszabályi rendelkezés helyes alkalmazásával helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy az ítéletben megállapított összegnél magasabb vállalkozói

díjat a felperes - részben a számlázási pontatlanságok, részben a költségvetés és az építési napló hiánya miatt - nem tudott bizonyítani. Utóbbi körben az alperesi fellebbezésben írtakat részben figyelembe véve a Fővárosi Ítéltábla utal arra is, hogy nem valószínűsíthető olyan megállapodás, amely alapján a szerkezetkész állapot a pótmunkákkal magasabb végösszeget eredményezne, mint a korábbi, kulcsrakész állapotra ajánlott vállalkozói díj.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési kérelmek és ellenkérelem korlátai között maradva az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét pedig a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezések megalapozatlanok voltak, azonban eltérő volt a fellebbezési pertárgyérték. A felperes 2.906.000 forint, az alperes 1.617.000 forint összegre fellebbezett, ezért ennek megfelelően a felperes 174.300 forint, az alperes 97.020 forint fellebbezési illetéket rótt le.

Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása folytán a felperes 1/3, az alperes 2/3 részben lett pernyertes, így módon a lerótt illeték, illetve a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíj arányosításával a Fővárosi Ítéltábla a rendelkező rész szerinti részperköltség megfizetésére kötelezte a felperest az alperes részére, a Pp. 239. §-a és a 81. § (1) bekezdése szerint.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2008. június 25.

Dr. Koday Zsuzsanna sk.

a tanács elnöke

Dr. Molnár József sk.

előadó bíró

Tamáné dr. Nagy Erzsébet
sk.

bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő